

Aile Olmanın Manevi Kazanımları

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

“O’nun (varlığının ve kudretinin) delillerinden biri de: Kendilerine ısınmanız için, size içinizden eşler yaratması, birbirinize karşı sevgi ve şefkat var etmesidir. Elbette bunda, düşünen kimseler için ibretler vardır.” (*Rûm, 30:21*)

"كُلُّ مَا صَنَعْتَ إِلَىٰ أَهْلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ عَلَيْهِمْ" onlara bir sadakadır." (*Nesaî, Sünenü'l-Kübra, 5/376*)

Muhterem Müslümanlar! Hutbemiz, “**Ailenin Önemi, Manevi Kazanımları ve Korunması**” hakkında olacaktır.

Aile, küçük bir millet, millet de büyük bir ailedir. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), gereğine uygun yapılan ve yine gereğine uygun bir şekilde sürdürülen evliliğin, dinin yarısını koruduğunu müjdelemektedir. "**Kul evlendiği zaman dininin yarısını tamamlamış demektir. O halde geri kalan diğer yarısında da Allah'a karşı muttaki olsun!**" buyurmaktadır. (*Beyhakî, Şuabü'l-İman, 4/382*)

Aile kişiyi; her türlü psikolojik, cinsel, fiziksel ve ekonomik baskı ve saldırılara karşı kale gibi korur. Bir ailedeki ahlaksızlık ve seviyesizlik, topluma da yansıtacak ve onu da arzu ve şehvetinin esiri haline getirecektir. Değişik seviyelerde suça karışan kişilere bakıldığında; çoğunun problem yaşayan, parçalanmış, şiddet gören ailelerin çocukları ya da sokağa terk edilen çocuklar oldukları görülecektir.

Evlilikle beraber kadın ve erkek birbirlerini biyolojik, psikolojik ve dinî açılardan dengeler ve tamamlar. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in ifadesiyle biri diğzerinin "**şakîki**" yani **tamamlayıcı yarısı** olur.

Yalnızlığın panzehri ailedir. Nitelikli yalnızlığı istisna edersek, diğzerlerinin panzehri ailedir; hangi amaç ve duygu ile olursa olsun aile dışındaki birliktelikler, dostluklar ve arkadaşlıklar asla aile kadar ferdin yalnızlığını gideremez.

Ailenin diğzer önemli bir görevi de kültür ve tecrübe aktarımına zemin hazırlamasıdır. Zira aile büyüklerinin hayatları boyunca edindikleri ve onların da daha önceki büyüklerinden tevarüs ettikleri geniş kültür ve tecrübeler hem temsil yolu hem de yeri geldiğinde anlatma yoluyla yeni evlenen çifte ve dünyaya gelen çocuklara aktarılır. Nasıl baba ve anne olunur, eşler birbirine nasıl davranır ve hitap eder, ortaya çıkan bir problem nasıl çözülür, aile nasıl yönetilir, çocuk nasıl eğitilir, akraba ve komşulara nasıl davranılır ve benzeri birçok **hayat dersi** -ki her birisi başlı başına birer özel eğitim konusu olabilecek kadar önemli ve geniştir- bu kalabalık aile içinde kolay bir şekilde öğrenilir.

Kur'an; "**Eşleriniz sizin elbiseleriniz, siz de eşlerinizin elbiselerisiniz.**" Buyurmaktadır. (*Bakara, 2/187*) Eşler birbirlerini dışarıdan gelebilecek değişik saldırı, nazar, hased ve düşük dürücü söz ve davranışa karşı bir elbise misali koruduğu gibi, birbirlerinin eksikliklerini, yanlış

anlaşılabilecek söz ve davranışlarını, din, namus ve saygınlıklarına hanel getirebilecek hallerini de bir elbise gibi korur.

Hutbemizin başında okuduğumuz Ayet-i kerimede dikkat çeken bir husus da -**“Kendilerine ısınmanız için, size içinizden eşler yaratması”**- sükûnet ihtiyacının daha cennette baş göstermesi ve cennette bile bu sükûnetin eşle giderilmesinin emredilmiş olmasıdır. İlk anne-babamız Hz. Âdem ile Havva cennette bu sükûnete ihtiyaç duymuşlarsa onların çocukları bu dünya hapishanesinde çok daha fazla buna ihtiyaç duyacaklardır.

İslam'ın aileye dair ortaya koyduğu ayet ve hadisler bir araya getirildiğinde, aile kurumunun yalnızca sosyal bir birliktelik değil, Allah'ın rızasının en yoğun biçimde kazanıldığı bir maneviyat mekânı olduğu görülür. **Aile, duvarları olmayan bir ibadethane gibidir; vakti, sınırı ve şartı olmayan sürekli bir iyilik alanıdır.** Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) kişinin (erkek-kadın) hane halkına yaptığı her hizmeti sadaka olarak müjdelirken, hanımlara ayrıca hitap ediyor ve **“خدمتك زوجك صدقة”** "Eşine yaptığın hizmetin sadakadır," buyurarak bu konuda Allah rızası için yapılan her müsbet davranışın sadaka olduğunu söylüyor. (*Suyûfî, Câmiu's-Sağîr, 1/362*)

Aslında iyi niyetle kişinin bütün mubah fiilleri ibadet haline dönüşebilir. Zira niyet amelin ruhudur.

Ve yine Efendimiz; “Kendisiyle Allah’ın rızasını talep ederek infak ettiğin her bir nafaka sebebiyle sen de mükâfatlandırılırsın; hatta hanımının ağzına koyduğun bir lokmayla bile!” (*Buharî, Meğâzî, 73*)

Aile maneviyatının merkezinde rıza vardır. “Eşi kendisinden razı olarak vefat eden kadın cennete girer” ve “Sizin en hayırlınız, ailesine karşı en hayırlı olanınızdır” hadisleri, ailedeki karşılıklı memnuniyetin cennet kapısı olduğunu gösterir. (*Tirmizî, Radâ, 11*)

Rıza; incitmek, yük olmamak, anlamak, memnun etmeye çalışmak, gönül almak ve hukuku gözetmek gibi davranışlarla gerçekleşir. Rızanın olduğu evde huzur, merhamet, yumuşaklık ve rahmet hâkim olur. İslam’da merhamet yalnızca bir duygu değil, eyleme dönüşmesi gereken **bir ahlakî zorunluluktur.**

Nasların bütününde ortaya çıkan temel hakikat şudur:

Aile, eşlerin birbirini Allah’a yaklaştırdığı bir yol arkadaşlığıdır. Aile, dünyevî bir kurumdan daha çok, uhrevî bir birlikteliktir. Bu sebeple ailede yapılan iyiliklerin sevabı daha büyüktür; çünkü aile nefisle en çok imtihan olunan yerdir. Dışarıda sabretmek kolaydır, evde sabretmek zordur; dışarıda merhamet göstermek kolaydır, evde merhamet göstermek zordur; dışarıda affetmek kolaydır, evde affetmek zordur. **Zor olanın sevabı daha büyüktür.**

Değerli Müminler!

Hadislerin bütününe bakıldığında; aile maneviyatının sekiz temel direk üzerine kurulduğu görülür: **Niyet, merhamet, rıza, sadaka, hizmet, iffetin korunması, sabır ve muhabbet.** Bu unsurlar birbirinden bağımsız değildir; biri güçlendiğinde diğerleri de güçlenir. Ailede sabır merhameti doğurur, merhamet rızayı doğurur, rıza huzuru doğurur, huzur ibadeti kolaylaştırır, ibadet takvayı artırır, takva sabrı güçlendirir. Böylece ailede ahlakî bir döngü oluşur ve bu döngü maneviyatı sürekli besler.

Sonuç olarak aile, Allah'ın kuluna en çok sevap yazdığı, en çok rahmet indirdiği, en çok imkân verdiği manevî bir sığınaktır. Aile, sabrı, merhameti, fedakârlığı, affı, adaleti, sevgiyi ve sorumluluğu öğreten bir mekteptir. Ayrıca; anne-babanın, eşlerin ve çocukların birbirlerine samimi duaları, istişareleri, sohbetleri, birbirlerini eğitmeleri, ibadet eksiklerinin giderilmesine çalışmaları, samimi tebessüm ve davranışları, her sıkıntıları için koşturmaları, ortaya çıkan farklı problemlere sabretmeleri... de onları olgunlaştırır ve niyete bağlı olarak Allah'ın rızasına kavuşturur.

Rabbim, yuvalarımızı cennet bahçelerinden bir bahçe haline getirebilmeyi, bizlere lütfeyesin.